

Nytt liv i Österlens gamla äppel-lundar

KIVIK

Igenvuxna äppelodlingar är en tråkig men inte allt för ovanlig scen på Österlen. Det vill projektet "Nytt liv i Österlens äppellundar" ändra på, bland annat genom att rensa, röja och renovera några av dessa äppelodlingar. – Egentligen är nog det rätta ordvalet restaurera, säger Fabian Mebus, biolog i projektet.

Vilt växande björnbärssnår, meterhög sly och gott om träd som hunnit växa sig minst lika stora som de kvarvarande fruktträden, gör tillsammans med spridd jättebjörnlöka att den egentligen natursköna gamla äppelodlingen känns ruffig och otillgänglig. Vildsvinen har bökat upp mycket av marken och de fruktträd som finns kvar har inte blivit beskurna på länge. Vildskotten frodas och ger de fruktbärande grenarna tuff konkurrens i kampen om näringen från jorden och ljuset från himlen.

– Du ser hur igenvuxet det är här nu, tänk då hur det ser ut om ett par månader när allt slagit ut, säger Helena Edman, landskapsingenjör med passion för träd.

Den igenväxta fruktodlingen där vi ses ägs av Simrishamns kommun och är ett bra exempel på hur det kan se ut. När fruktodlingarna av olika anledningar inte längre används för kommersiellt bruk är det inte ovanligt att de antingen avverkas eller växer igen.

Det hoppas Helena Edman och Fabian Mebus kunna ge ett alternativ till. Tillsammans driver de företaget "Levande Landskap" och har nyligen beviljats ekonomiskt stöd för ett treårigt Leaderprojekt med fokus just på gamla fruktodlingar.

Projektet består av flera delar. Bland annat kommer man inventera hur många gamla äppelodlingar som finns kvar på Österlen, arbeta praktiskt i ett par äppelodlingar samt sprida kunskap om hur man kan

sköta dessa miljöer på ett hållbart och värdeskapande sätt. Inspiration råder det ingen brist på, och vinnarna blir enligt Helena och Fabian landskapet, markägare, besökare och naturen. – I flera andra län finns gamla fruktodlingar som används som vackra och artrika rekreativmiljöer för alla, säger Fabian Mebus.

Det är en hel del röjning som måste göras innan man kan ägna sig åt detaljer. Men visionerna och kunskapen finns. Helena visar på närmaste träd.

– Den här delen av trädet är helt dött, men ändå är det fullt av liv. Helst skulle jag vilja kapa den här delen och låta den ligga kvar så insekter och annat kan leva vidare där.

För projektet handlar inte enbart om träden utan om att skapa en gynnsam miljö även för insekter och små organismer som mossor och svampar.

– Man kan kalla dem riktiga hotspots för den biologiska mångfalden, säger Fabian Mebus och förklarar att det i en enda fruktodling kan leva flera tusen arter.

Snart börjar det praktiska arbetet, innan växtsäsongen hunnit allt för långt. Inventeringen får anstå tills det blir lågsäsong i växandet. Då hoppas de även komma i kontakt med privata markägare.

– Vi kommer så klart inte kunna restaurera hos alla, men om intresset finns, kommer vi kunna ge råd och hjälpa några.

De planerar också workshops och kurser i bland an-

Helena Edman och Fabian Mebus har fått projektmedel för att blåsa nytt liv i gamla äppelodlingar. FOTO: EVA SONESSON

Eva Sonesson
Text

eva.sonesson@ystadsallehanda.se

Ett stort projekt, men Fabian Mebus och Helena Edman ser framemot att börja arbeta.

I odlingar som inte hålls efter tar vildskott, sly och björnbärssnår snabbt över. Eller som här där Fabian Mebus visar rester av jättebjörnlöka.

Det finns massor av liv även i en död trädgren. Och i en hel äppelodling kan det finnas flera tusen arter av liv.